

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Delegatura Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy
85-097 Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 34
Tel. (0-52) 345-56-44, Fax (0-52) 345-56-17, Tel. Centrala (0-52) 3254-100
E-mail: bydgoszcz@uokik.gov.pl

Bydgoszcz, 11 kwietnia 2001 roku

RBG-500-S-24/00/MW/2472

Decyzja nr RBG - 12/2001

Na podstawie art. 104 § 1 Kpa, art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o ochronie konkurencji konsumentów (Dz.U. z 2000 roku nr 122 poz. 1319), w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, wszczętego na wniosek Zbigniewa, Roberta i Marcina Tatol prowadzących działalność w formie spółki prawa cywilnego jako Mała Elektrownia Wodna s.c. **nie stwierdza się praktyki ograniczającej konkurencję** polegającej na narzucaniu przez Zakład Energetyczny S.A. z siedzibą w Olsztynie uciążliwych warunków w umowie nr 51/00 dotyczącej kupna – sprzedaży energii ze źródeł niekonwencjonalnych przynoszących nieuzasadnione korzyści.

Uzasadnienie

Dnia 22 września 2000 roku wnioskodawcy zawarli z Zakładem Energetycznym S.A. z siedzibą w Olsztynie umowę „kupna – sprzedaży energii elektrycznej” nr 51/00.

Mała Elektrownia Wodna s.c. z siedzibą w Koniewie prowadzi działalność gospodarczą, polegającą na produkcji energii elektrycznej z niekonwencjonalnego źródła. Wnioskodawcy prowadzą działalność przy pomocy elektrowni o mocy zainstalowanej:

- generator nr 1 o mocy 45 kW;
- generator nr 2 o mocy 45 kW;
- generator nr 3 o mocy 45 kW;
- generator nr 4 o mocy 22 kW.

Maksymalna osiągnięta moc: 103 kW. Wnioskodawcy dostarczają do sieci elektroenergetycznej Zakładu Energetycznego S.A. z siedzibą w Olsztynie energię czynną o napięciu 380 V i dopuszczalnych odchyleniach napięcia +/- 10%.

Według umowy (§ 6 pkt 1.5)

Wnioskodawcy niniejszego postępowania stoją obecnie na granicy bankructwa. Według nich sytuacja taka „spowodowana została manipulacją URE Gdańsk wraz z Zakładem Energetycznym Olsztyn, który wprowadzając nowy taryfikator od lipca 2000 roku prawdopodobnie pominął obowiązujące rozporządzenie w sprawie

obowiązku zakupu i zasadach opłacania energii ze źródeł niekonwencjonalnych” (dowód: pismo wnioskodawców z 20.11.2000 roku).

Zdaniem wnioskodawców uczestnik ustalił cenę energii na poziomie 0,17 zł/kWh, nie uwzględniając kalkulacji ceny wnioskodawcy, według której cena winna wynosić ok. 0,31 zł/kWh (dowód: kalkulacja ceny, zawarta w piśmie z dnia 2.02.2001 roku).

Z zarzutami wnioskodawcy nie zgodził się uczestnik twierdząc, że cena energii produkowanej przez uczestnika ustalona została zgodnie z prawem, a podstawą do jej ustalenia była taryfa zatwierdzona przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki decyzją nr DTA-821/2685-B/8/2000/DK z dnia 30 maja 2000 roku oraz rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 2 lutego 1999 roku w sprawie obowiązku zakupu energii elektrycznej ze źródeł niekonwencjonalnych oraz zakresu tego obowiązku (Dz.U. z 1999 roku nr 13 poz. 119).

W toku postępowania ustalono, że umowa nr 51/00 w § 6 pkt 1.5 zawiera cenę zakupu przez uczestnika energii wyprodukowanej przez wnioskodawcę w wysokości 0,17 zł/kWh. Cena zawarta w umowie jest jednak ceną netto. Z kopii faktur przedłożonych przez wnioskodawcę (dowody: kopie faktur VAT nr 1/01/2001, 5/XII/2000, 4/XI/2000, 2/10/2000, 1/09/2000) wynika, że do kwoty 0,17 zł/kWh doliczyć należy 22% podatku VAT.

Dodatkowo przeprowadzone zostało badanie rynku wytwarzania energii ze źródeł niekonwencjonalnych. Organ antymonopolowy zwrócił się do trzech zakładów energetycznych: w Olsztynie, Bydgoszczy i Toruniu o podanie danych:

1. o ilości elektrowni wodnych z którymi ankietowane zakłady miały podpisane umowy kupna-sprzedaży energii elektrycznej;
2. o tym, czy w każdym przypadku cena 1 kWh była mniejsza lub równa cenie ustalonej w obowiązującej taryfie dla jednostki energii elektrycznej, pobieranej przez odbiorców podłączonych na niskim napięciu;
3. o cenach 1 kWh energii wynegocjowanych z poszczególnymi elektrowniami wodnymi.

W wyniku badania rynku ustalono:

Żaden z trzech ankietowanych Zakładów Energetycznych nie ustalał cen wyższych od najwyższych obowiązujących w taryfie na ciepło.

Zakład Energetyczny	Ilość umów z elektrowniami wodnymi	Cena 1 kWh
ZE Bydgoszcz	29	- 0,2 zł/kWh (jedna elektrownia) - 0,275 zł/kWh (cztery elektrownie) - 0,250 zł/kWh (pozostałe elektrownie)
ZE Toruń	19	0,3186 zł/kWh
ZE Olsztyn	39	0,17 zł/kWh (netto)

Organ antymonopolowy zważył, co następuje

Podstawowym aktem prawnym regulującym politykę energetyczną państwa, zasady i warunki zaopatrzenia i użytkowania paliw i energii jest ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (Dz.U. z 1997 roku nr 54 poz. 348 z późn. zm.).

Art. 9 ust. 2 pkt 4 prawa energetycznego jest ustawową delegacją dla ministra właściwego do spraw gospodarki do określenia w drodze rozporządzenia sposobu prowadzenia przez przedsiębiorstwo energetyczne obrotu paliwami gazowymi, energią elektryczną lub ciepłem, w tym wytwarzanych w źródłach odnawialnych, oraz energią elektryczną wytwarzaną w skojarzeniu z ciepłem. W oparciu o w/w delegację ustawową Minister Gospodarki wydał rozporządzenie z 2 lutego 1999 roku w sprawie obowiązku zakupu energii elektrycznej i ciepła ze źródeł niekonwencjonalnych oraz zakresu tego obowiązku (Dz.U. z 1999 roku nr 13 poz. 119). Paragraf 3 pkt 1 w/w rozporządzenia Ministra Gospodarki stanowił, iż „przedsiębiorstwa obrotu nie mają obowiązku zakupu energii elektrycznej lub ciepła, jeżeli cena oferowanej jednostki energii jest wyższa od najwyższej obowiązującej w danym przedsiębiorstwie ceny ustalonej w obowiązującej taryfie dla jednostki energii elektrycznej, pobieranej przez odbiorców przyłączonych na niskim napięciu”.

Na podstawie art. 47 ust. 1 prawa energetycznego przedsiębiorstwa energetyczne posiadające koncesje ustalają taryfy dla paliw gazowych, energii elektrycznej i ciepła, które podlegają zatwierdzeniu przez Prezesa URE.

Zakład Energetyczny S.A. z siedzibą w Olsztynie posiada taryfę zatwierdzoną przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki decyzją nr DTA-821/2685-B/8/2000/DK z dnia 30 maja 2000 roku. Taryfy dla paliw gazowych, energii elektrycznej i ciepła powinny zapewniać:

1. pokrycie uzasadnionych kosztów działalności przedsiębiorstw energetycznych w zakresie wytwarzania, przetwarzania, magazynowania, przesyłania, dystrybucji lub obrotu paliwami i energią, kosztów modernizacji, rozwoju i ochrony środowiska;
2. ochronę interesów odbiorców przed nieuzasadnionym poziomem cen.

Jak wynika z taryfy ceny i stawki opłat, zawarte w taryfie uwzględniają podatek od towarów i usług za wyjątkiem stawek i opłat za przyłączenie.

Analizując stan faktyczny w przedmiotowej sprawie uznać należy, iż Zakład Energetyczny S.A. z siedzibą w Olsztynie zastosował w umowie z wnioskodawcą cenę zgodną z obowiązującymi w czasie jej zawierania przepisami. Jest to fakt bezsporny.

Nie ma formalnych podstaw do kwestionowania cen zawartych w taryfie, skoro została ona zatwierdzona przez Urząd Regulacji Energetyki. Zakład Energetyczny S.A. z siedzibą w Olsztynie nie miał obowiązku kupowania energii od wnioskodawcy po cenie wyższej niż najwyższa w obowiązującej taryfie dla

jednostki energii elektrycznej, pobieranej przez odbiorców przyłączonych na niskim napięciu. Ceną tą było 0,2074 zł/kWh (brutto). Cena 0,17 zł/kWh jest ceną netto pomniejszoną o należny podatek VAT.

Ustosunkowując się do zarzutu wnioskodawców dotyczącego pisma Zakładu Energetycznego S.A. z siedzibą w Olsztynie z dnia 29 marca 1999 roku, w którym podano informacje o najwyższych cenach sprzedawanej energii odbiorcom finalnym na niskim napięciu (0,2675 zł/kWh brutto, tj. 0,2193 zł/kWh netto) stwierdzić należy, że ceny te odnoszą się do taryfy, która obowiązywała przed zatwierdzeniem obecnie obowiązującej taryfy.

Analizując umowę nr 51/00 w części dotyczącej ceny energii (§ 6 pkt 1.5) wytknąć należy następujące uchybienia:

1. Treść pkt 1.5 § 6 umowy została nieprawidłowo zredagowana i nie odpowiada stanowi faktycznemu. Z umowy wynika, jakoby wnioskodawcy zaoferowali cenę 0,17 zł/kWh. Tymczasem cena 0,17 zł/kWh nie została zaoferowana przez wnioskodawców (zwanych w umowie DOSTAWCĄ) na podstawie przedłożonej kalkulacji kosztów, gdyż kalkulacja została przez Zakład Energetyczny S.A. odrzucona (*sic!*).

2. Umieszczenie w umowie ceny 0,17 zł/kWh narusza prawo. Cena towaru lub usługi opodatkowanej podatkiem od towarów i usług - w świetle ustawy o cenach z dnia 26 lutego 1982 roku (tekst jedn. Dz.U. z 1988 roku nr 27 poz. 195 z późn. zm.) winna obejmować również kwotę należnego podatku od towarów. Z kopii faktur przedłożonych jako dowody w niniejszym postępowaniu wynika jednak, iż w praktyce strony rozliczały się według ceny 0,17 zł/kWh powiększoną o należny podatek VAT.

W toku postępowania ustalono również, iż pozostałe zakłady energetyczne, działające w regionie stosowały podobny mechanizm rozliczania się z producentami energii ze źródeł niekonwencjonalnych, tj. stosowali ceny niższe lub równe cenom maksymalnym w taryfie. Należy jednak odnotować, że ceny obowiązujące na obszarze działania bydgoskiego i toruńskiego zakładu energetycznego są (poza jednym przypadkiem) wyższe od cen ustalanych z udziałem Zakładu Energetycznego w Olsztynie.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów bada czy podmioty działające na rynkach nadużywają silnej pozycji na rynku.

W niniejszej sprawie nie można stwierdzić, iż doszło do nadużycia dominacji rynkowej ze strony Zakładu Energetycznego w Olsztynie. Zakład Energetyczny S.A. w Olsztynie zawarł umowy kupna – sprzedaży z 39 małymi elektrowniami wodnymi. Wszystkim tym podmiotom zaoferowano tę samą cenę 1 kWh energii. Cena ustalona została zgodnie z obowiązującym w czasie jej ustalania, prawem. Te same mechanizmy ustalania ceny stosowały inne zakłady energetyczne w regionie. Organ antymonopolowy stoi na stanowisku, że ujemny bilans działalności wnioskodawców niniejszego postępowania ma swoje źródła w tym, że małe elektrownie wodne nie przynoszą dużych zysków i wymagają zaplecza kapitałowego a dodatkowo konieczność spłacania kredytu bankowego przez wnioskodawców doprowadziła do załamania finansów wnioskodawców.

W toku postępowania podniesiony został również problem ekwiwalentności wzajemnych świadczeń między stronami tego postępowania, Skoro ceny w taryfie ustalone zostały w oparciu o uzasadnione koszty to również cena 1 kWh energii wytworzonej przez wnioskodawców winna mieć swoje odzwierciedlenie w rzeczywistych kosztach. W niniejszej sprawie cena 0,17 zł/kWh (netto) jest maksymalną ceną, za którą Zakład Energetyczny S.A. w Olsztynie miał obowiązek zakupić energię od wnioskodawców. W przypadku negocjowania wyższej ceny Zakład Energetyczny S.A. w Olsztynie mógł ale nie musiał dokonać zakupu energii od wnioskodawców. **Nowe rozporządzenie** Ministra Gospodarki z dnia 15 grudnia 2000 w sprawie obowiązku zakupu energii elektrycznej ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych oraz wytwarzanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła, a także ciepła ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych oraz zakresu tego obowiązku (Dz.U. z 2000 roku nr 122 poz. 1336) **nie stawia stronom umów dotyczących kupna i sprzedaży energii ze źródeł niekonwencjonalnych żadnych obostrzeń dotyczących cen, więc negocjacje w sprawie opłat za 1 kWh podlegać winny zasadom ogólnym wynikającym z norm zawartych w kodeksie cywilnym oraz ustawie o cenach.** Z tego punktu widzenia, pod rządami obowiązującego obecnie prawa - zasadne jest np porównywanie cen 1 kWh obowiązującej w różnych regionach kraju.

Mając na uwadze powyższe należało orzec jak w sentencji

Od niniejszej decyzji służy odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Antymonopolowego za pośrednictwem niniejszej Delegatury w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia niniejszej decyzji.

Z up. Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Bydgoszczy
Andrzej Chajęcki

Otrzymują:

Mała Elektrownia Wodna s.c.
w Koniewie
ul. Kromera 7/10
11-100 Lidzbark Warmiński

Zakład Energetyczny S.A.
w Olsztynie
ul. Kościuszki 83
10-950 Olsztyn